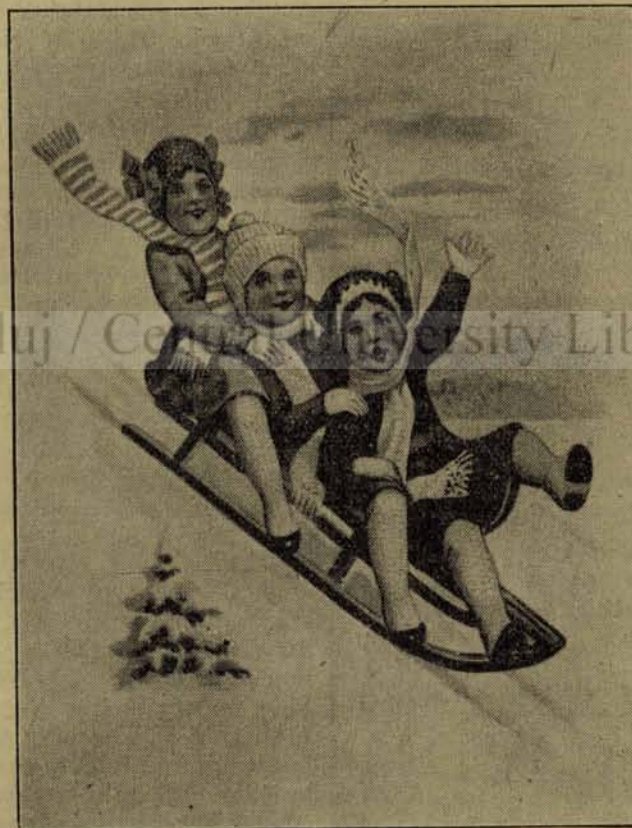

UJ CIMBORA

KÉPES GYERMEKLAP

Téli mulatság.

VI. ÉVFOLYAM
3. SZ.

1938. JANUÁR
20.

MEGJELENIK HAVONTA HÁROMSZOR - SZERKESZTI: FERENCZY LÁSZLÓ MARCELLA
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: CLUJ, STR. BARON L. POP No. 5. - TELEFON: 18-87.

Hogy írjuk?

ákombákom (egybeírjuk)
 akörül, aközben, aközött
 al-biró, alispán, alelnök (egybeírjuk)
 alább, alábbhagy, alászáll
 ál, álarc, álhegy, álhalott
 alá, aláír, alárendel, alávaló
 alapeszme, alapkö, alapszó
 állam, államilag, államkincstár, államélet
 állandó, állomás, állvány
 állapít, állapotodik, állapot
 állat, állkapca, állkapocs
 álló, vagy állító helyében, mindkettő
 helyes
 általában, általán, (véve), általános
 általány vagy átalány (összegre vonatko-
 zik), átaljában

UJABB TOBORZÓ HIRÜNK.

Szász Kató, Balázs Klári és Juci Iasi, Ho-
 vány Béla Iasi, Weiss Irén Foedl Gretét Cluj,
 Turdean Endréne Daróczy Évát Cluj toborozta
 be az új cimborák közé.

A cicák.

*Egy reggel két kis kölyök cica
 Volt az öreg, nagy macskánk mellett.
 Feketék, mint két kicsi ördög,
 Szépek, kövérek, ügyesek...
 Nem bírhattam a gyermekekkel,
 Volt öröm, visongás, ujjongás;
 „Cicája van a nagy Cicának!...
 Ez volt aznap a felkiáltás.*

*Megnéztem én is gyönyörködve,
 Vackán feküdt az öreg cica,
 Két kicsi kölykét átölelte...
 És mintha ezt mondta volna:
 „Ez az enyém, ez az enyém,
 Ugye nem bántjátok kérlek?
 Hűséges, jó cica voltam...
 Szeressétek, szeressétek...”*

*Hogy bántanám, — simogattam meg, —
 Nyugodt lehetsz öreg Cica,
 Kis kölykeid csak hadd tudják meg,
 Mily boldog, kinek van Édesanyja!...*

S. Sillay Erzsébet.

Mit kell tudni a kolozsvári II-ik országos gyermekrajzkiállításról.

A rajzkiállítás a Brassai-utca 5. szám alatti
 Minerva képtermében lesz megtartva február
 hó végén. A kiállításra minden kis cimborá küld-
 het és hozhat be rajzokat. Egy nagyon fontos:
 mindeki önállóan dolgozzék. Még egy vonást
 sem szabad senkinek beleszegíteni, mert azt ügyis
 észreveszi a bírálóbizottság. 6 évtől 14 évig lehet
 résztvenni a kiállításon. Tetszés szerint bárki
 bármit rajzolhat, vagy festhet, de lehetőleg ne
 másoljon, hanem rajzoljon természet után vagy
 mese után, amihez éppen kedvet és hajlandósá-
 got érez, a I—IV. osztályu gimnázisták szintén
 rajzolhatnak tetszés szerint, azonban az a ki-
 vánsága a szerkesztőségnek, hogy próbálják
 munkáikban a falujuk szokásait, népviseletét
 megrajzolni. A kiváló és eredeti, tehetségrevaló
 rajzokat, festményeket jutalmazni fogja a bíráló-
 bizottság.

Mint az 1935. évi I. országos rajzkiállítás
 alkalmával, úgy az idén is kitézi az Uj Cimborá
 a falragasz (plakát) versenyét. A középiskolák
 felső osztályai számára (IV—VIII. g. o. t.) Plaká-
 tok készítenők tetszés szerinti nagyságban s
 tetszésszerinti elgondolás alapján az Uj Cimbo-
 rára vonatkozóan. Ugy a helybeli, tehát kolozs-
 vári rajzok, mint a falragaszok, meglesznek szá-
 mozva, hogy a látogatók s a nézőközönség is
 szavazhasson a rajzokra s falragaszokra. A raj-
 zokat s falragaszokat legkésőbb február 10-ig kell
 eljuttatni a szerkesztőségbe. A falragasz (plakát)
 verseny jutalomdíjaira viszatérünk.

Az „Egyszer egy királylány“ c. 9 képből álló
 énekes, táncos mesejáték bemutatójára készül-
 nek a nagy rajzkiállítás befejezéseképpen a ko-
 lozsvári kis cimborák. A darabban sok szép
 tánc fordul elő (nagy ballet csoportos, karika-
 tánc, matróz-tánc és humoros, kacagtató táncok).
 Akinek kis cimboráink közül kedve van a tánc-
 hoz, vagy más módon szeretne szerepelni, jöjjön
 be édesanyjával a szerkesztőségbe délelőtt 12—1
 óra között, hogy megbeszéljük a dolgokat.

Minden nap egy új mese! A Parádi-Husz

mese-torna iskolában színes képeskönyveket for-
 gathatunk, színes ceruzákkal rajzolhatunk. A sok
 pompás mese szereplőit táncal, tornával utá-
 nozzuk és énekelünk hozzá. Most télen, a mackót
 és nyuszt ismerjük meg képekből, versekből,
 énekekből és torna-mozdulatokból. Vidáman ta-
 nulunk énekelni, táncolni és tornázni. Hetenként
 2 órai vagy mindennapos foglalkoztatás 3 éves
 kortól kezdve. Érdeklődni lehet d. e. 10—12 óráig
 és d. u. 3—6 óráig, Piața Unirii 10. szám alatt,
 I. emelet. (Telefon: 25—48).

Hóember.

Irtá: **Földes Zoltán.**

Hóembernek nincsen párja,
Van kalapja, vagy sapkája,
Bokréta a tetejében;
Félreacsapja a fejében.
Van szeme is széndarabból,
Tömpe orra szintén abból.
Szája „nagy” száj, pipa benne,
Csakhogy bár dohányja lenne!

Ambár jobb, ha nincs dohányja,
Mert — kigyúlna a dolmánya,
Tüzet fogna a hóember,
Pedig nincs szakálla, kender.
Vagy, ha tüzet nem is fogna,
Dohányfüsttől elolvadna.
A pipától lenne veszte,
Jobb, hogy dohány nélkül kezdte.

Én azonban mégis félek,
Hogy elvész e drága „lélek”:
Egy meleg szél képen csapja,
Lohadni kezd a — pocakja,
És megizzad szörnyű-módon.
— Óh azért én úgy gondolom:
Ha magát majd földhöz csapja,
Nem siratja anyja, apja.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Mindent a gyermekért!

(Töborzó az édesanyákhoz.)

Megvitte már az Uj Cimborá első újévi száma az örömhírt, hogy végre kis ovasóiak szülei s elsősorban mi, az édesanyák, ismertük fel, hogy mit jelent gyermekeink életében, nevelésében az Uj Cimborá, s mint jó barátok, munkát vállaltunk a lap fennmaradásáért vívott küzdelmekben.

Mikor, mint a Szülők Tanácsának az elnöknője, zászlót bontottam az Uj Cimborá mellett, azt szerettem volna ráírni: „Mindent a gyermekekért!”... Ennek a mondatnak minden betűje lángként kell, hogy bevilágítson kultúránk egyre sötétedő éjszakájába, — és a láng melegének el kell jutnia a nagyok, felnőttek, de elsősorban is az édesanyák szívébe. Ha azt akarjuk, hogy majdan gyermekeink visszanezve a gyermekkorba, áldva gondoljanak ránk, — elsősorban is meg kell adnunk nekik azt, amit nekünk adott a mi jó anyánk. Felnőttünk és ma is azt mondjuk: „boldog” gyermekkorom...”

Jól tudom, megváltozott az élet, gyorsabb az idő tempója és egész életünk egy rohanás, de kérdezem, mit tehet erről a gyermek? Mert hogy ő éppen úgy kívánja kis élete jogait, mint

mi kívántuk, az természetes, — hiszen tulajdonképpen semmi sem változik a Földön, csak mi látjuk azt megváltozottnak, kik szebb s jobb ilöket is éltünk. A gyermek nem látja megváltozottnak, hiszen ő ebbe a zürzavaros világba született bele. Minden kornak megvan a maga jellege. Egész gyermekkorunk a jövő megálmódása. Meg akarom kérdezni kedves anyatársaimat, segítik-e öök a gyermeklelket álmodni tanítani? Megnépesítik-e kis lelkivilágukat, — fel tudják-e fokozni a tüneményes szépségekig és az igazságérzés, a becsületadás legmagasabb fokáig? — Van-e idejük s ha nincs, gondoskodnak-e arról, hogy az a gyönyörű kis világ, a gyermeklélek e szépségek fényében fürödjön, — nehogy időelőtt elfonnyadva, a szürke, szintelen életet élő emberek táborát növelje.

Kedves asszonytársaim! Én előre tudom a választ, — rohanó életünk legnagyobb tragédiája az a: „Nem érek rá!...” — de a gyermeklélek ezt nem érti meg, önzően nem is érdeklí, — nem is ismeri el és kiköveteli a maga jogait. Ó még egy kis ősember, aki meg akar küzdeni elképzelt ellenségeivel s diadalra akarja vinni hőseit — és így van ez jól, mert higyjék el,

nincs szomorúbb látvány az akarat-, remény-, álomnélküli gyermeknél. Üres kis lelkivilága félénkké, zárkózottá és gyávává teszi. Ezek lesznek az élet szomorú esettjei, mert nem tanultak meg küzdeni, élni és ősz fejjel is újra remélni és újra remélni...

Én kibontottam egy zászlót az Uj Cimborá Baráti Társaságában. Kérem, hogy sorakozzon ez alá minden édesanya, itt várnak reánk a mi gyermekeink. Meg kell tanítanunk őket a mult hagyományainak tiszteletbentartása mellett a jelenben reájuk váró kötelességekre, meg kell tanítani őket arra, hogy az életben csak öntudatos kötelességteljesítéssel tudják majd megállni a helyüket. A gyermeklélek felszívja magába a hallott és látott dolgokat és megnyilatkozik. Bontogatni kezdi szárnyaeszkáit az östehetség, — mely minden gyermeklélek mélyén ott szunnyad, — csak meg kell keresni. S ezzel

a megtermékenyített lélekkel már meg is mutatuk a célt, az utat, amelyen nekik haladniuk kell.

Kérem, ne legyen pusztába kiáltott szó szeretetteljes hívásom; de ellenkezőleg, fogjunk össze mi, az édesanyák, gyermekeink helyes irányban való lelki nevelése és szórakozásai érdekében. Keressünk rá alkalmat és időt, hogy összejöhessünk egy-egy órácskára, hogy gyermekeinket közösen érdeklő problémákat és elgondolásokat, hozzászólásokat utján megbeszélhessük. Én hiszem és meg vagyok győződve róla, hogy ezek a közös megbeszélések áldásos eredményeket hoznak majd.

Minden anyát, szülőt és érdeklődőt szeretettel vár:

TAMÁS BÉLÁNÉ,
a Szülők Tanácsának
elnöknője.

A kis szövetkezők.

Irtá: F. László Marcella.

*Pali és Pista egyre hallják,
Hogy a nagyok mind szövetkeznek,
És hogy a jó szövetkezőkre,
Egyszer jobb idők következnek.*

A tanító is gyakran mondja:

— „Szövetkezésben az erő!”

A Hangya-boltba kell hát járni

Tollért, tintáért Erzszi, Gerő!

*Lám azt már ők is megtanulták,
Hogy a hangyák is együtt élnek,
Épp azért vettek róluk példát,
Szorgalmasok, kik nem henyélnek.*

A szövetkezés mily szép és jó,

Pali, Pista egyre azt hallja,

— Így kell lenni, ha nagyok mondják!...

Nem lehet csak szó-beszéd alja.

*Építsünk házat, benne boltot,
Fát, homokot, követ veszünk,
Meglásd csak pajtás, milyen jó lesz
— Mondja Pali, — ha szövetkezőnk.*

Szövetkezésben az erő.

Már az igaz, mindenki mondja.

Kicsinek, nagynak egész világon

Szövetkezés ma minden gondja.

Eszperantó nyelvtanfolyam

Vezeti: Kormos Jenő.

Gyakorlatok. — Ekzercoj.

Ne diru malbonon pri via amiko. — Boneco valoras pli, ol riĉeco. — Estas homoj, kiuj skribas pli bone, ol parolas; estas aliaj, kiuj pli bone parolas, ol skribas. — Dum mi forestis de mia ĉambro, oni forŝtelis mian monon. — La lignisto vendas lignon kaj la lignaŝisto faras tablojn, seĝojn kaj aliajn lignajn objektojn. La ĉevalo kaj la bovino apartenas al la plej utilaj bestoj. — La pano estas la plej grava manĝaĵo. Kiam vi venos hejmen, je kioma horo? Je la tria horo. — Pro kio vi ne vizitis min? Pro manko de tempo, sed mi vizitos vin, kiam la tempo permesos al mi. — Tiuj, kiuj estas ĉiam bonaj, estas bonuloj. — La direktoro de la lernejo subskribis la leteron, per kiu la intruisto plendis pri la ĉiama maldiligenteco de Francisko. — Li estas la plej maldiligenta knabo inter la lernantoj, pro kio ĉiu subtaksas lin. — Neniam perfidu vian patrolandon! — Posttagmeze venu al mi, por ke ni iru kune en la teatron. — Lasu for la ĉiamajn plendojn, ĉar ili valoras neniam!

Forditsuk magyarra e szöveget a multszámban közölt szavak segítségével.

Kolozsvár Erdély legszebb városa. — A medvék kevésbé vérszomjas állatok, mint a tigrisek. — A jószág többet ér mint a szépség. Dolgozzunk azéri, hogy boldogok legyünk. — Két nap alatt elértük Párist. — A föld alatt ásványok vannak. — Add vissza a könyvem, amit kölcsönkértél. — Sohase menj rossz barátok közé (itt tárgyesetet használunk, mert „hova” kérdésre felelünk).

Józsi diák kalandjai.

lfjusági regény. * Irta: Nagy Kálmán.

(2)

II.

A következő órán nagy izgalom fogta el a negyedik osztályt. A padok alatt végig köröztek egy felhívást, ez hozta olyan nagy izgalomba.

— Felszólítjuk az összes törzsfőnököket, — így szólt a felhívás, — hogy mindnyájan szedjék össze a harcosaikat, mert délután kimegyünk a bivalyrétre, először törzsi megalkulót tartunk, azután kiássuk a harcibárdot és hatalmas indián csatát rendezünk!! Mindenki hozza el a fegyvereit!!!

Minden valamirevaló indián-törzs képviselve volt az osztály kötelékében. Az apacsok főnöke volt Bereczki Józsi, a szüke Nagy Pista. Ez volt a két leghatalmasabb törzs, a többiek csak hűbéresei voltak ezeknek. A delavárok az apacsokkal, a chomanchok a szükkal tartottak. Mindenkinek megvolt a harcos neve: Bereczki Józsi volt Vinnetou. Nagy Pista a Sólýomszem, Balogh Sanyi, a delavárok főnöke volt, Sebesszarvas, Varga Béla, a chomanchok törzsfőnöke volt az Öregmedve. — És így tovább, mindenki el volt látva megfelelő névvel.

A harci láz kiverte Józsi fejéből is az előbbi óra történetét és izgulva suttogták, tárgyalták, latalgatták, fontolgatták a pompás délután lehetőségeit. A vezérek az utolsó órán nagyszerű tervet dolgoztak ki a padalatti posta segítségével. Elosztották egymás közt a legénységet és megállapodtak, hogy pontosan 3 órakor mindenki ott lesz teljes fegyverzetében a bivalyréten. — Ott először megoszlanak, csapatsemlét tartanak, kijelölik egymásnak a terepet s azután a sors lesz hivatott, hogy eldöntse a vitát; melyik fele erősebb a főgimnázium negyedik osztályának: az apacs-delavár, vagy a szü-komanes oldal?

Az egyórai csengetéskor lélekszakadva rohant a társaság hazafelé, hogy ki-ki a szükséges élelemmel és egyéb nagyfontosságú hadianyagokkal ellássa magát.

*

A tervezett mulatság nem sikerült olyan jól, mint ahogy hadvezéreink kiszámították. Először is Bereczki Józsi és Balogh Sanyi, a két szövetséges törzsfőnök, bentlakók voltak az internátusban és nem kaptak engedélyt csak háromtól a kimenetelre. Hiába kértek, könyörögtek, a kapus három óra előtt

egy perccel sem volt hajlandó őket kibocsátani. Józsi és Sanyi szinte toporzékoltak mérgükben, türelmetlenül lesték az óra lomha mutatóját, amint csigát szégyenítő lassúsággal cammog a hármas felé. Kabátjuk alatt egy-egy fából faragott baltácskát szorongattak, amiknek majd odakint, büszkén az övbe dugva a harcibárdot kell majd képviselniük. Balogh Sanyinak azonkívül egy valószínű és acélból levő konyhakése is volt, amit még hazulról csent el, kizárólag csak erre a nemes célra. — Irigyelte is Józsi a pompás gyíklesőt s próbálta elesalni Sanyitól, de az nem volt hajlandó megválni tőle a világ minden kincséért sem. — Végre hármat ütött az óra. Józsi, Sanyi vágatva indult a határ felé. Egészen kiuffaldtak, mire a megbeszélt helyre értek, de itt érte még csak a nagy csalódás őket. Az ellenséges vezérek itt voltak ugyan, de hosszú orral gubbasztottak egész táborukkal egy árokszálen. — A mezőn ugyanis tüzérek gyakorlatoztak, most voltak az őszi nagygyakorlatok s a gyerekeket lekergették a bivalyrétről. — Szomorúan kuksoltak az árokszálen s hogy valakin kitöltse a bosszúját Nagy Pista — Sólýomszem, a szü-főnök — az érkező Józsiékra rivallt:

— Csak most tudtok jönni? — kérdezte mély szemrehányással.

— Persze, hogy csak most, — lihegte Józsi, — mert csak háromtól kaptunk engedélyt.

— Aztán nem tudtatok meglőgni?
(Folyt. köv.)

A tél öröme.

Az arany tollhegy története.

Irla: Gyékényesi K. Anna.

Kedves arcu szemüveges öreg úr volt a tanár úr, aki tavaly névnapjára tanítványaitól szép töltőtollat kapott, amelybe aranytollhegy volt illesztve.

A töltőtoll azonban sértő leereszkedéssel fogadta a tollhegyet, amikor rászerezte. Azt nagyon bántotta csúnya elbizakodottsága, mert tisztában volt a maga értékével és azzal, hogy egymás nélkül nem szolgálhatják azt a célt, melyet az emberek nekik szántak. Meg is mondta neki a magáét: „Azért, mert engem a te gyomrod lát el tintával, hogy gazdánk a kedves nebulóknak jó vagy rossz osztályzatát beülhassa, még nincs okod felfuvalkodottnak lenni, mert nélkülöm használhatatlan vagy s cifra külsőd sem egyéb, mint porladó csont és csekély értékű kaucuk. Én azonban nemes fém vagyok, melynek sem tűz, sem víz, sem az idő viszontagságai nem árthatnak. Azonkívül sokkal régibb családfával is rendelkezem, mint te, aki táplálász, mint a tanár úr, akinek tulajdona vagyok, mint a gyár, ahol alakomat kaptam, mint a királyok, országok s még mint az az öreg hegy is, ahonnan évtizedekkel ezelőtt kibányásztak!”

Ezek hallatára a töltőtollszár már sokkal szerényebb hangon jegyezte meg.

— Barátocskám, talán mégis tulzol. Olyan régi családfája senkinek sincs, csak az öreg földgolyónak, amely hegyláncoktól barázdált hátán hord minket. Azért mégis kíváncsi vagyok ősnemesi származásodra. Most az éj csendjében, amíg a tanár úr nebulóiról álmodik mesélj róla nekem, s ha állításod beigazolódik én büszkén fogom szolgálni az embereket társaságodban.

— Tehát halljad! Az én családfám sok ezer, talán sok százezer éves, éppen olyan öreg, mint maga a földgolyó. Amikor a föld tüzes anyagának lehülése folytán a föld kérge képződött én már ott voltam leülepedve és bepréselve, mint ragyogó sárga fém annak rétegei közé, melynek még a rozsdá sem árthat. Azért nemes fém a nevünk.

A föld folyton fővő, rotyogó tüzes belseje

azonban nem tudott belenyugodni, hogy a földkéreg föléje keményedett, a folytonos égés következtében keletkezett és felgyülemlett gázok nem találva kiutat, feszíteni kezdték a föld kérget, kiutat keresve maguknak. Így aztán sok helyen kinyomták azt, hol magasabban, hol alacsonyabban s így keletkeztek a hegyláncok. Ahol pedig a földkéreg nem tudott a feszítésnek ellentámlani, a hegyek csúcsa kirepedt és azok nyílásán a krátereken kitódult nemcsak a felgyülemlett gáz, hanem a föld belső anyagát képező folyékony tüzes láva is a föld felületére. A láva anyagában olvadt állapotban nagy tömegben kerültem én az arany is felszínre, ahol súlyomnál fogva leülepedtem a lávakéreg aljára. Idők folytán patakok törtek át rajtuk, folyók vize mosott ki és görgetett medrében tova.

Az aranytömegek nagyobb része azonban ott szorongott évezredről évezredre a hegyek közei közé préselve. Még szerencsés volt közöttük az, akít a víz kimosott szűk börtönükből a föld felszínére.

Az emberek, amint megtalálták, mindjárt megszerettek minket s ezzel megkezdődött a földön az aranyláz.

Némely népek templomaikat ékesítették velünk, bálványokat készítettek belőlünk és imádták, mint az Istent. Amerika őslakóinak templomai aranylemezekkel voltak fedve a „Nagy szellem” tiszteletére. Minden korok királyai saját képmásukat vésették ránk. Ilyen alakban, mint pénz szolgáltuk a világot. Országokat, rabszolgákat vásároltak rajtunk egymást gyilkolták és gyilkolják ma is értünk. Némelyek uzsorásokká sülyedtek, csakhogy minél több aranyat gyűjtessenek össze. Könny és vér tapad a nevünkhöz. Az arany nyomában több átok fakadt, mint áldás.

Amikor évezredek át láttam, hogy mennyi nemtelen cél szolgálatába állítanak minket, a fémek legnemesebbikét, elhatároztam, hogy ha valaha a föld felületére kerülök, én csak nemes célt és az emberek javát fogom szolgálni.

Ugy látszik szép elhatározásom jutalmául, — éppen amikor azon gondolkoztam, hogy mi is szeretnék lenni — a föld távoli morajlásának hangját, idegen hangok zavarták meg. Valószínűleg csákányütések, melyeket robbanás követett, amely szinte az egész hegyet megrázta és szétszakította a hegy hosszában elnyúló testünket. Darabokban hullott szét a minket szorongató kőzet egy gerendákkal feltámogatott alagútszerű üregben, — a tárnába. Amint magamhoz tértem kábulatomból, szétnéztem. Derékig meztelen emberek mécses, vagy lámpa világá mellett zsákokba gyűjtöttek, felszállítottak a bánya nyílásához s kiléptek velünk a napvilágra. Gyönyörű fenyvesekkel borított hegyoldalban találtuk magunkat. A zsák vásznán át is majd megvakított a napfény. A „zuzdába“ leérve, kiborítottak bennünket egy nagy asztalra. Első tekintetem a nap-tárra esett 1909. július 14-ét irtak akkor. Azt is megtudtam, hogy Nagybányán a „Kereszt-hegyi“ bányában láttam meg a napvilágot.

Két jól öltözött úr, akik igazgató urnak és mérnök urnak szólították egymást, válogattak közöttünk és örömmel állapították meg, hogy gazdag érre bukkantak. Nem sok időt engedtek arra, hogy a helyiségben jól körülnézzek, melynek hosszában vastag fenyőgerendák álltak egymás mellett szép sorjában, mint a katonák. Talpuk hosszú vályuszerű mélyedésbe illett bele és vaspapucsba volt bujtatva. Hogy miért, azt akkor tudtam meg, amikor az újonnan bányászott anyagot a gerendák vastalpa alá töltötték. Valami gépezet segítségével aztán elkezdtek rajtunk táncolni, s mindaddig ugráltak le és fel, amíg a kőzetet apróra zúzták, amely eddig összepréselve tartott minket. Éreztem, hogy megszabadultam a kőzet ölelésétől s lesüljedtem a vályu aljára. Ekkor megállították a gerendák táncát. Éreztem, hogy víz folyt rajtunk keresztül amely levitte a fölösleges törmeléket, minket pedig a vályu aljáról gondosan egy személtapát alakú serpenyőbe ürítettek. Egy ember a nyeletlen lapátot széleinél fogta, s mialatt vizet mert vele egy kádból, folyton combjaihoz ütögette mindaddig, amíg az arany szemek az edény aljára süllyedtek és ott megkapaszkodtak, hogy a letöltött homok és víz le ne sodorjon. Amikor már csak arany maradt a serpenyőben, az ember átürített egy lábásba, melyben higany volt. Mint régi ismerőst örömmel köszöntöttük egymást, s úgy összeöleleztünk, hogy mi is egészen megfihéredtünk tőle.

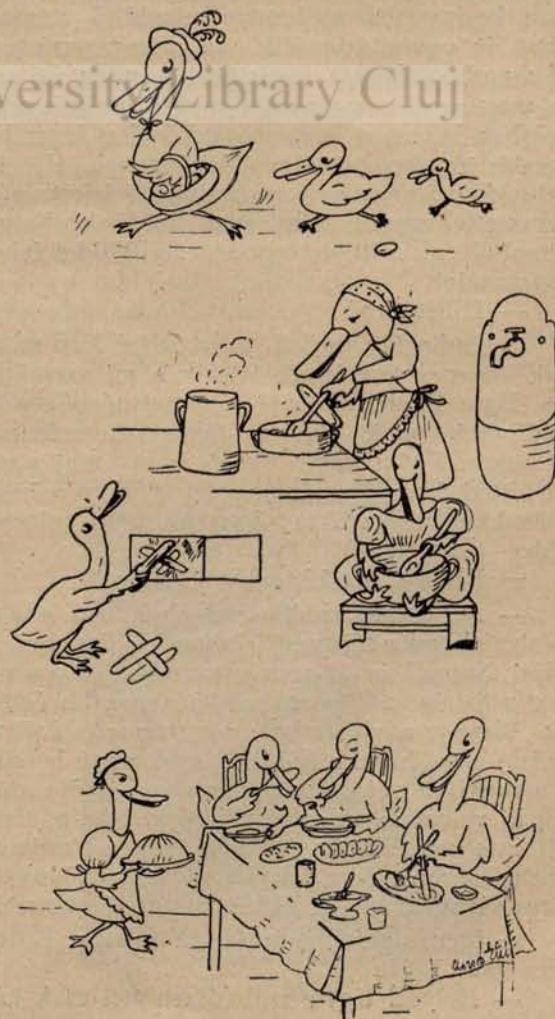
Innen az aranyolvasztó kohóba kerültünk, ahol agyagtégelyekben pokoli melegségű kemencében hevítettek. Ilyen hőséget még csak akkor éreztem, amikor egyszer régen tüzes láva tört rajtunk keresztül. A higany nem is bírta sokáig ki és elmenekült mellőlünk. Mi pedig mint színarany visszamaradtunk az agyagtégelyben összeolvadva.

Ezután sokáig ültünk aranyrudak alakjában egy páncélszekrényben. Rendre aztán kikerültünk a forgalomba. Sokat közülünk a pénzverdébe vittek, éngem több társammal egy ékszerárúgyárba szállítottak, ahol ékszereket készítenek anyagunkból. Én mint finom kis női jeggyűrű kerültem egy ékszerület kirakatába.

Nem tudom mennyi ideig nézhettem néham nagyobb jeggyűrűk, arany, ezüst serlegek és más ékszerek társaságában a világ folyását, amikor egyszer csak csinos szőke lány és magas barna fiú állt meg a kirakat előtt, rám mutattak és bementek az üzletbe. (Folyt. köv.)

Találos képek.

A karácsonyi találos kép nagy érdeklődést váltott ki kis olvasóink között. Többen be is küldték a megfejtést. Most ismét közlünk ilyen Találos képet — nem is egyet, hanem hármat. Irjátok meg ezeknek a képeknek a meséjét és küldjétek be. A legügyesebben és leghelyesebben megírt munkákat közölni fogjuk.

Csevegés Tudóka Ferkóval.

Az anyag határtalan kicsinységéről és nagyságáról. Nehány szó az égitestekről.

(Nagyobb cimboráinknak)

Mikor a bacillusokról beszélgettünk, azt hangsúlyoztam, kedves fiam, hogy a természetben milliárdszámban nyüzsögnek azok a láthatatlan, apró kis teremtmények, melyeket csak több ezerszeres nagyítással észlelhetünk. A tudomány újabb kutatása rájött, hogy az anyagnak még a bacillusnál is milliószor kisebb részei vannak. — A rádium kisugárzásánál olyan parányokra következett a tudomány, melynek kicsinységét emberi számítással pontosan ki sem lehet fejezni. És az emberi elme még ebben a csodás láthatatlan világban is helyes, okos következtetéssel és kitartó kísérletezéssel igen sok értékes igazságot fedezett fel. **Ezért ostoba az az ember, aki elbizakodva hangoztatja: Nem hiszek semmit, csak amit saját szememmel látok, saját fülemmel hallok.** — De a teremő Isten bölcs munkája nemcsak az anyag határtalan kicsinységében, hanem elszédítő nagyságában is csodálatraméltó. Az anyag parányaival szemben állanak az irtózatossá, nagy égő testek meg nem számolható tömegei, melyek a világűrben bizonyos központok körül a legszabályosabb törvényszerűséggel keringenek. Hát tudod-e, fiam, hogy a Nap egy millió háromszáz ezerszer nagyobb, mint a mi Földünk? Vagyis a napból egy millióháromszázezer Földet lehetne formálni.

— Hihetetlen!

— Pedig így van! S ez az óriási Nap mégis csak közepes tányérnak látszik a mi szemünkben. Ha a Napból emberi szemmel néznők a mi Földünket, csak jókora távcsővel vehetnők azt észre. Pedig ugye, Ferkó fiam, maj napig azt hitted, hogy ilyen nagy égitest, mint a hegy-óriásokkal, tengerekkel borított Föld, nincsen több.

— Bizony, azt hittem, édesapám!

— Az ember valóban elkábul arra a gondolatra, hogy a fényes Sziriusz csillag még az óriási Napnál is 12-szer nagyobb, és vannak még a Sziriusznál is sokkal hatalmasabb égitestek. Bizony, a világmindenség szemszögéből tekintve, a mi büszke Földünk csak apró bacillus a mennyboltozat csillagtáborában. — Na most jöjj ki velem az udvarra, fiacskám! Szép, tiszta téli este van. Gyönyörködhetünk a csillagos éjben. És most nézz fel! Látod azt a ködös, fehérés sávot, amely az égboltot kétfelé választja?

— Igen, azt már mutatták nekem. Furesa neve van: Tejút.

— Helyes! Ugy-e szabadszemmel csak köd-

nek látszik? Most, ha ezerszeresen nagyító messzelátóval néznők ezt a hosszú ködfoltot, sűrűn egymás mellé álló tömérdek fényes pontot látnánk. Minden pontocskára egy-egy óriási égő test. Csak úgy nagyjában több százmillióra tehetjük ezeknek a csillagoknak a számát, melyek azért látszanak még messzelátóval is olyan picinyeknek, mert irtózatossá messze vannak tőlünk. A hozzánk legközelebb álló Hold is, melynek nagysága a Földünk negyedrésze, csak azért látszik olyan kicsinynek, mert tőlünk — kerekszámban kifejezve — 390 ezer kilométernyire kering. A Nap pedig — el sem hinnéd úgy-e? — 149 millió kilométernyire van tőlünk. Ezt a távolságot még csak kimondani is szédítő. De ez a távolság még semmi például a Wéga csillag mellett. Képzeld el olyan repülőgépet, mely egy másodperc alatt 24 kilométert, vagyis huszonnégyszer métert tenne meg. Ilyen űrűletes sebességgel száguldó repülőgép, ha éjjelnappal, megállás nélkül egyformán rohanna, 280 ezer esztendő alatt jutna el a Wégába, a Perzeus csillagba pedig, mely ott a Tejút elágazásánál, mint apró csillag látszik, ugyancsak 24 kilométeres sebességgel csak egymillió és 300 ezer év alatt lehetne eljutni.

— Megáll az ember észre, édesapám!

— De ez is még mind semmi! Mert a Tejút minden csillaga sok ezerszer messzebb fekszik tőlünk, mint a Wéga és a Perzeus. — De mára elég volt, fiam, a világmindenség megdöbbentő kiterjedéseiről elmélkedni! Lesz majd többször alkalom, hogy nagyjában megismertesselek a szelid holddal, a Nappal, s azokkal a bolygócsillagokkal, melyek Földünknek pályatársai. (Ezeknek nagyságát, forgási idejét, köbtartalmát már egész pontosan ismerjük.) De addig is, valahányszor a világrendszer fel sem fogható parányi, vagy mérhetetlen óriási testeiről gondolkozunk, áhitattal boruljunk le Istenünk végtelen nagysága és bölcsessége előtt. Teremtőnk előtt, Aki a világot minden részében, mindenható erejével összetartja és kormányozza.

Dezső hácsi.

Az elbizakodott francia baba.

Irta: Vadnay Dezső.

Zsuzsika egy reggel sietve haladt át a sáros uttesten, hogy hamarabb elérje az iskolát. Az út közepén, a sárbatiporva, valami fény csillant a szemébe, s ahogy lehajol érte, látja, hogy az egy szép kis francia baba, amely bizonyára valamelyik kereskedő kocsijáról eshetett le észrevétlenül.

Zsuzsikának a szívverése is elállt örömben. Legöngyölte a tizóraijáról az ujságpapirost, nagyjában letörölgetve vele a sarat a babáról, beletette a könyvestáskájába, aztán megkettőzött léptekkel sietett az iskolába.

Egész délelőtt alig várta, hogy vége legyen az előadásnak. Otthon aztán elővette a babát, kimosta a ruháját s szépen kivasalta. A babafésűvel pedig megfésülte a selymes szőke haját, aztán elhelyezte a babaszobában, a többi babák közé.

A francia baba nagyon örült, hogy az esős, sáros pocsolyából végre fedél alá került. Boldogan pihenté ki magát a patyolatfehér ágyon az első éjszaka, kis társai közt. Mert voltak ott többen is, köztük egy kékszemű, szőkehajú parasztbaba, után egy nagyon helyes kis karakterbaba és még két-három kisebb porcellánbaba, akik nagy örömmel fogadták az új barátját.

Zsuzsika is mindegyiket egyformán szerette, öltöztette, nem tett köztük semmi különbséget. De a kis francia baba lassanként elfelejtette, hogy milyen sivár helyzetből került új otthonába s mindinkább megelégtelte az egyszerű, fénytelen életet. Nem nagyon tetszett neki a magyar babák barátsága sem, mert finnyás léteire igen egyszerűeknek, magához nem illőknek tartotta őket.

— Oh, — kiáltott fel egyszer elkeseredetten, — minek is kerültem én ide! Ezek nem tudnak finomak, előkelők lenni s nekem ilyen durva népek közt kell leélnem szép fiatal életemet...!

Máskor meg hallgatagon szomorkodott, búslult.

— Ne légy úgy elkeseredve, — szólott egyszer jóindulattal a magyar baba, — hiszen látod, hogy milyen kedves kis mamáskára akadnál a mi Zsuzsikánkban. Hűségesen gondoz, öltöztet bennünket, amikor ideje engedi.

De az előkelő francia babát nem lehetett megvigasztalni. Hiszen ő Franciaországból került a magyar babák közé s azon siránkoott, hogy mennyivel jobb dolga lett volna régi hazájában. Egyszer aztán különös beszélgetésre lett figyelmes, melyet a Zsuzsika szülei váltottak egymással. Most éppen az édesapa szólalt meg:

— Megkaptam az állást Párizsban, abban a híres gyárban, amelyet a multkor említettem, tehát el fogunk adni mindent, csak a ruhaféléket tartjuk meg; pár nap múlva költözködünk.

— Hát a játékaimmel mi lesz? — kérdezte elfogódottan a kis Zsuzsika.

— Te jószívű gyermek vagy, — szólta az édesapa, — tehát oda fogod ajándékozni játékaidat a szomszédék Annuskájának, akinek nincsen játéka, neked pedig veszünk Párizsban szebbet.

Zsuzsika babái.

— Odaajándékozom szívesen, — mondotta Zsuzsika, — csak a magyar babámat hadd vigyem magammal, olyat úgy sem lehet ott kapni...

No, meghallotta ezt a francia baba s feltette magában, hogy ő bizony nem megy a szomszédék Annuskájához sem, hanem majd elrejtőzik valamelyik láda aljában s így elviszük őt is Párizsba.

Néhány nap múlva lehozták a padlásról a ládákat, utazókosarokat s belerakták a ruhameűeket, apróságokat. A francia baba megvárta, amíg mindenki lefekszik, aztán az egyik nyitvahagyott ládában szépen megbujt.

Zsuzsika másnap összeszedte játékaikat s csodálkozva vette észre, hogy a francia baba nincsen sehhol. De hiába kereste, nyoma veszett. Így tehát csak a többi babáit adhatta át játékszereivel együtt a kis Annuskának, aki nagyon, de nagyon megörült nekik.

Este aztán vonatra ültek Zsuzsikáék s pár nap múlva megérkeztek a nagy, fényes, ragyogó városba. Az állomáson hordárok kapták meg a ládákat, kosarakat s egy autóba rakva szállították Zsuzsikáék új hajléka felé. Hanem az úton baj történt. Az egyik oldalt állított ládának megnyílt a fedele s a földre zuhant belőle minden. Szegény francia baba is kiborult a holmival együtt s az autó kerekei alá került. Persze, darabokra törött a keze-lába; orra lepatto-

gott, füle megcsönkült s finom kis arcocskáját csúnya, undok sár lepte el.

— No, ezt a babát már igazán nem érdemes felszedni, — szólott az egyik munkás nagyot kacagva, — hiszen már úgy sem ér egy fabatkát sem.

S a finnyás, büszke kis francia baba ott maradt az úttesten, összetört tagokkal, megtépázott sáros hajjal, hogy másnap az undok, piszkos szemeles kocsira kerüljön...

Ahogy kis munkatársaink írnak...

A TÜCSÖK ÉS A HANGYA.

Volt egyszer egy tücsök és egy hangya. A tücsök vig természetű volt és egész nyáron ahelyett, hogy gyűjtött volna télire ennivalót, csak hegedült. Bezzeg a szorgalmas kis hangya egész nyáron dolgozott, mert gondolt a télre is. És eljött a tél, de a tücsöknek nem volt semmije, ekkor éhségében elment a hangyához és kért egy kis ennivalót, de a hangya így szólt hozzá: „Nyáron csak muzsikáltál, most télen éhezél.”

Ebből azt tanuljuk, hogy mindenért meg kell dolgozni.

gr. Bethlen Ilike, IV. el. o. t.

Beszámoló az Uj Cimborá társas összejöveteléről.

December 18-án este a Magyar Kaszinóban ismerkedő estélyre gyűltek össze az Uj Cimborá barátai és pártfogói. Az U alakú asztal körül 35—40-en foglaltak helyet.

Évés közben és utána is sok szép beszédet, mesét és verset mondtak. Marcella néni eszperántó nyelven, a Művész bácsi angolul beszélt, de az angol bácsi beszédét nem értettük meg és kértük Szentiványi tiszteletes bácsit, hogy fordítsa le magyarra.

Volt egy bácsi, aki kétnyakú gitáron nagyon szépen játszott és énekelt.

A mérnök bácsi azt mondta, Ó tudja, hogy a Magyar-utcai templomnak miért van két tornya, de nem tudja, hogy a gi-

tárnak miért van két nyaka. A gitáros bácsi megmagyarázta, hogy az egyik nyak Dur, a másik Mol. Erre egy néni odakiáltotta, hogy a Dur az biztosan Kandur és ezzel a bácsiknak muzsikálnak.

Én csak véletlenül kerültem az estélyre, volt ott még két kis cimborá, ezek mellé hívtak be harmadiknak, aminek nagyon megörültem.

A jó hangulat a késő órákig tartott és megelégedve kedves emlékekkel jött el mindenki.

Gödry Ildikó, I. g. o. t.

Bemutatózó.

Mi is a szerkesztő néni hüségese olvasói közé tartozunk. Nevünk Pany Győző és Évike. Nagyon szeretjük az Uj Cimbo-

Pany Győző és Évike.

rát. Mindent el is olvasunk belőle. A szerkesztő néninek kezeit csókoljuk s minden kis cimborát köszöntünk.

MARCELLA NÉNI POSTÁJA

Teleky Dezső. A várt hosszú levél végre a kéziratokkal együtt megérkezett. Örvendek, hogy a karácsonyi és újévi számok örömet szereztek és különösképpen megnyerték tetszését. — *L. Ady Mariska.* „A nagyravágyó pásztorfiú“ még mindig illusztráció nélkül van. De, megpróbálunk hozzá megfelelő képeket csináltatni. — *Horváth Sarolta.* Szilágyszegről írt levelét megkaptam. Az új év munkájához sok sikert kívánok. — *Kormos Jenő.* Egyebet nem tehetünk, mint várunk a fordítás ügyében s más egyebekben. — *K. J.* Munkálkodását lapunk érdekében szívesen veszünk. Kérni, milyen terjedelmű cikkekre van szükségünk? Lapunk kevés oldalzáma miatt lehetőleg rövidre vett cikkekre. A hosszan írt munkák évekig is itt hevernek, amíg közölni tudjuk őket.

Gödri Ildikó. Beszámolódat a társas vacsoráról ügyesen megírtad. — *Szász Kató, Balázs, Klári és Juci Iasi.* Nagy volt az örömetök, hogy ismét toborozhattatok. Ez a buzgalom és lelkesedés igazán dicséretet érdemel. A rejtvényeket a rovatvezetőnek adom át. — *Borza Jolán és Andor, Kolozsvár.* A karácsonyi szám megfejtését a rovatvezetőnek adtam át, ha hibátlan, részt is vesz a sorsoláson. — *Orbán Laci III. el. o. t. Kolozsvár.* Rég nem láttalak kis legény. Nem mutattad meg a karácsonyi bizonyítványod. A rejtvényeket átadtam a rovatvezetőnek.

Süthő Nagy Laci I. el. o. t. A karácsonyfa ünnepélyen te is, Balázs Dolly is ügyesen szerepeltetek. Te „Jön az angyal“ c. karácsonyi verset szavaltad. Am a többiek is: Zsakó Lenke, Tana Feri, Borsai Gabi, Bálint Imre, Kardos Klári, mind hiba nélkül tudták a szerepeiket. — *Rudolf-úti ref. elemi iskola.* Meghívtatok a karácsonyi előadásotokra. Minden szám jól sikerült, minden szereplő ügyesen játszott. Mondhatom, hogy kis cimboráink mind kitettek magukért: Pap Iduka, kis Szilágyi, Szilveszter Sanyi és a többiek is nagyszerűen játszottak.

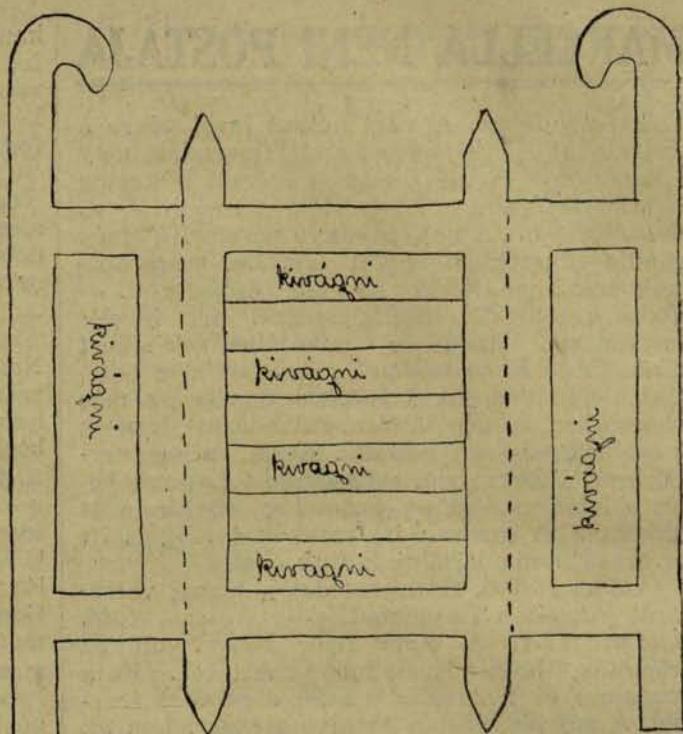
Domokos Ella, 5 éves, Csucsá. Újévi jókívánságodat, melyet nekem kívántál, bizonyára meghallgatja a jó Isten, mert tiszta szívből kívántad. Még nem is vagy iskolás, s mégis magad írod a levelet. S milyen pompásan, rendszeren írtál!, csupa nagy betűkkel. Örömemben kétszer is elolvastam a leveled. Az Uj Cimborá ismét nagy színelőadásra készül. Ha kedved van hozzá, a kis táncosok közé téged is bevezünk. — *Domokos Ella anyukája.* Az újévi jókívánságokat köszönöm, hasonlókkal viszonzom. Meglepett a kicsi lány levele. Ha így halad, ma holnap az Uj Cimborá-t is önállóan olvassa. Meleg üdvözlétem. — *Gr. Bethlen Ilike.* Boldog újévet kívánok Ilikém. Hasonlóan, én is azt kívánok neked. Aranyos volt leveledben a magyarruhás kisfiú és kisleány a piros csizmával. Csak egyet sajnáltam, hogy a kislánynak

kanári sárga színű haj helyett nem barna haját festettek. Mert a magyarfajta inkább barna, mint kanári sárga, meg sáfrányszín. A találos kép meséje nagyon jól sikerült. Közölni is fogja az Uj Cimborá. Írj máskor is kis Ilike. — *Klein Aranka, Turdeán Klárika, Kolozsvár.* Nagyon kedvesek voltatok, hogy betegségem alatt meglátogattatok. Bizony a betegség rossz dolog, nagy szerencse, hogy bevettem a keserű orvosságot, így elég hamar meggyógyultam. — *Tamás Béláné, Denis Gallovy Turdean Endréné, Klein Endréné, László Levente.* Nagyon jólesett a kedves figyelem, hogy betegségem alatt meglátogattak. A betegség lehangoló, különösen ha ágyhoz szögezi az embert. Hál Istennek, hogy már túl vagyok rajta. — *Czeglédi Laci, Soponya.* Az újévi jókívánságokat köszönöm, hasonló jókívánságokkal viszonzom. — *Papp Mária Magdolna III. el. o. t.* Együtt töltöttétek a karácsonyi szünidőt Szilágyszegen a Nagymamánál a tanító nénivel. Gondolom, hogy nagyon jól telt el az idő. Azóta meg volt a dísznőölés is. No, írd meg, hogy ment végbe, hogy a városi kis cimboráknak is legyen fogalmuk arról, hogy milyen is a dísznőölés? — *Soós Nusika II. el. o. t. Sülelmed.* Rossz hírt hallottam rólad Nusikám. Beteg voltál te is. Még pedig himlőben feküdtél. Remélem, most már nincs semmi baj? — *Bartha Jenő, II. g. o. t.* Még kis elemista voltál, mikor az új cimborák közé léptél. Lám, ma már II-ik gimnázista vagy, de nem tartozol azok közé, akik fennhordják az orrukat, mert ők már gimnázisták, — hanem most is szívesen és szeretettel olvasod el minden sorát az Uj Cimborának. Sok a tanulni való, írod leveledben. Küldöd a megfejtést is. Átadom a rovatvezetőnek. — *Pitő Mancsi és Laci Iasi.* Kilométerekben messze vagytok tőlünk, de a szeretet arany szála visszahoz gondolatban ide közel szívünk-höz benneteket. A megfejtéseket átvette a rovatvezető. — *Szász Kató V. g. o. t., Balázs II. g. o. t., Klára IV. el. o. t., Irén I. el. o. t., Iasi, A* szép újévi köszöntő kártya szívetek minden ragaszkodását, hűségét elhozta nekem. Azt is megértettem belőle, amit le sem írtatok, csak elgondoltatok. A jókívánságokat hasonlóan jókívánságokkal viszonzom.

Bező Gabriella Barót. Még most írtál először kis cimborá. Csak az első levél megírása nehéz. A többi már könnyen fog jönni ugyebár? — *Herz Gabriella Szatmár.* Szép, rendszeres leveledben gyönyörködtem. Az újévi jókívánságokat úgy kell elküldeni, hogy beteszed őket akár egy üres kerek sajtos dobozba, megcímezed az U. C. szerkesztőségének s ráírod: *mostră fără valoare.* Ezt húzd is alá. Egy lej 50 bani bélyeget teszel rá és elviszed a postára feladni. Kérde, hogy lesz-e Szatmáron mesedélután. Lesz bizony, ha Isten éltet bennünket, lesz mesedélután is és nagy rajzkialítás is, még pedig pedig április hónapban.

Játék is, rajz is.

Kedves kis Cimborák! Itt van újra a tél, s elkészíthetjük hát a babák ródliját, hátha nekik is kedvük támad egy kis téli sportra! A mintát átmásoljuk egy kartonpapírra a jelzett helyeken kivágjuk és a szaggatott vonal mentén egy irányban behajtuk s már is kész a pompás baba-ródlí!

FEJTÖRŐ

1. Földrajzi pótlórejtvény.

Beküldte: Dávid Laci, II. el. o. tan. Szatmár.

—emesvár, —arsó, —yon, —oma, —pern,
—sztergom, —zatmár, —ger, —anghai, —ágráb.

A hiányzó betűk sorrendbe rakva egy vídám napnak a nevét adják.

2. Magánhangzótlanul.

Beküldte: Gróf Bethlen Katinka, Kolozsvár.

—les— h—sn—k h—g— l—v—

Ha a hiányzó magánhangzókat pótoljuk, egy magyar közmondást kapunk.

3. Találós kérdés.

Beküldte: Kovács Judit, V. el. o. tanuló
Székelykeresztúr.

Első szótagját levelekre írják,
Középső szótagját jóízűen isszák,
Utolsó betűjét névelőnek használják.

Mi az?

Megfejtési határidő: 1938 február 5. A megfejtők között jutalmkönyveket sorso-lunk ki.

A 34-ik számban közölt rejtvények megfejtése: 1. Betűrejtvény: Köröskörül. 2. Földrajzi pótlórejtvény: Stokholm.

A 35-ik számban közölt keresztrejtvény megfejtése: Vízszintes: 1. Toldi. 22. Balassa (Bálint). 29. Rákóczi. Függőleges: 1. Tokaji bor és 7. Kertészkedjünk.

Megfejtést küldtek be: Gálffy Gáborka, Stefán Sárka, Pány Győző és Évike, Soós Nusika, Borza Andor, Winkelmayer Anna, Dávid Laci, Szász Kató, Klára és Öcsi, Reha Bertalan, Schwartz Laci, Bartha Jenő, Pitó Mancsi és Laci.

Könyvjutalomban részesültek: Pitó Mancsi és Laci Iasi és Borza Andor.

Előfizetési árak: Egész évre 200, fél évre 100 lej. A Családszövetség tagjainak 160 lej és 10 lej portó. Egyes szám ára 6 lej. Magyarországon 12 p., Jugoszláviában 150 dinár, Csehszlovákiában 60 ck. Amerikában 300 lej.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
FERENCZY LÁSZLÓ MARCELLA.

Főmunkatársak:
**TELEKY DEZSŐ, SIMON SÁNDOR
és KORMOS JENŐ.**

Minden cikkért a szerzője felelős.